

Zij ook geeft het onbedriegelijkste beeld van de gemiddelde voorwaarden, die het waler voor het leven aanbiedt, dus ook van de schadelijke veronreinigingen, die daarop worden afgevoerd. Hoe langer hoe meer blijkt echter ook de juistheid van het vooral door Kolkwitz en Marsonn voorgestane beginsel, dat men de levensgemeenschap in haren geheel omvang ter beoordeeling nemen moet. En nu zou juist eene omstandigheid, als ik hier vermeld, dat eene hoogere plantensoort het voorkomen eener bepaalde diersoort, die voor de waterbeoordeeling van groot belang is, mogelijk maakt op eene plaats, waar men ze anders niet kan verwachten, bewijzen, dat ook het werk der floristen voor de beoordeeling der waterververreiniging van onsehalbaren dienst kan zijn.

Ik houd mij daarom aanbevolen voor de mededeeling van groeiplaatsen van *Nasturtina* in stroomend water, om dan te kunnen onderzoeken in hoeverre daar dezelfde toestanden als te Noorbeek worden aangetroffen.

,s Bosch, 12 Mei 1915.

Dr. G. ROMIJN.

Een merkwaardige vondst.

Dr. Ploem te Vaals, die al jaren lang groot belang stelt in de flora zijner mooie omgeving, meldde mij, dat hij begin Juni te Wiltem de zeldzame *Miltvaren* (*Ceterach officinarum* C. B.) gevonden had, en wel in vrij groote hoeveelheid.

Ik Was door dit bericht ten zeerste verrast, want dit varentje werd tot nu toe nimmer in Z. Limb. aangetroffen.

In heel ons land werd 't in 1845 éénmaal bij Paterswolde gevonden; sedert dien heeft Dr. Garjeanne te Venlo 't plantje in 1910 teruggevonden in een der kerkhofmuren te Stamproy. Daar wordt er tegen zijn uitroeiing zorgvuldig gewaakt.

't Hoofdverspreidingsgebied van de *Miltvaren* is eigenlijk Zuid- en Midden-Europa. 'n Enkele keer echter strekt ze zich ook wel 'ns wat meer noordwaarts uit.

Op Duitsch gebied, dicht bij onze grenzen is geen vindplaats bekend, ofschoon ze bij Düsseldorf haar noordgrens bereikt.

In België is ze echter op vele plaatsen waargenomen. Daar komt ze op alle formaties voor. Z'n groeiplaatsen in 't Amblève en Ourthedal liggen 't diehts bij onze grenzen.

De Limburgsche groeiplaatsen kan men als de laatste noordelijke voorposten beschouwen, met 't zelfde recht als men dat voor zooveel andere zuidelijker planten doet.

Haast altijd groeit *Ceterach* in oude muren. Ze is te herkennen aan haar blaadjes die ongeveer 1 d.M. lang en 1 à 2 c.M. breed zijn. Ze zijn kort gesteld, enkel gevind en hebben rond-eivormige stompe, gaafrandige aan den voet breed samenvloeiende lobben. Deze staan afwisselend en zijn van boven dofgroen; de ondervlakte is dicht bezet met bruine elkaar bedekkende schubjes.

De onvruchtbare en de sporendragende blaadjes zijn aan elkaar gelijk. De sporen zitten in lijn-vormige hoopjes aan den rand der nerven, zoo dicht dat ze de heele achtervlakte bedekken. Deze sporenhoopjes missen een dekvlies.

Voor al de jonge blaadjes zijn zeer sierlijk. Dr. Ploem voegt dan ook aan zijn mededeeling toe, dat „bij de jonge plant de schubben van den achterkant naar de bovenvlakte ombuigen, zoodat de

blaadjes zilveromrand schijnen". Aanvankelijk heette onze *Miltvaren* *Asplenium Ceterach*, maar wegens 't ontbreken van 't dekvlies werd ze later van 't geslacht *Asplenium* gescheiden en moet ze nu luis-teren naar den naam van *Ceterach officinarum*.

De Nederl. benaming „*Miltvaren*" is nog afkomstig van *Asplenium* (splen = milt), omdat de plant in oude tijden tegen ziekte der milt werd gebruikt. Men stelde zich voor dat de ziekteverschijnselen, die men hypochondrie noemde, haar oorzaak hadden in afwijkingen der milt.

Mogen we *Dioscorides* gelooven, dan schijnen vele Grieksche aescu'apen zelf aan deze ziekte gelaboreerd te hebben. Zoo'n miltvarenkuur moest 40 dagen duren, maar.... dan was ze ook probaat.

In werkelijkheid is haar werking echter zoo goed als nihil. 't Is wel jammer, want 't aantal zenuw-zieken neemt voortdurend toe. In onzen gejaagden tijd heeft de mensch immers geen rust; rustige ontspanning wordt al meer en meer onmogelijk.

Ik Heb den eigenaar van den muur, waarin *Ceterach* ontdekt is, dadelijk verzocht dezen muur voor „schoonmaken" te willen vrijwaren. Vriendelijk en stellig heeft de Heer L. Merkelbach me toegezegd aan mijn verzoek te voldoen.

Hartelijk dank daarvoor, evenals aan den ontdekker, Dr. Ploem voor z'n mededeeling.

* *

Ongeveer terzelfder tijd was de Heer Swart te Maastricht, zoo gelukkig de *Wantsenorthis* (*Orchis coriophora* L.) op den Pietersberg terug te vinden.

In de laatste 20 jaren zijn er slechts een paar exemplaren van gezien te Geulle tusschen Oost en Westbroek, door Dr. Goethart.

Vroeger was ze vooral op 't Belg. gedeelte van den Pietersberg niet zeldzaam. Ook zag ik planten bij den Heer Hardy de Bast te Visé, afkomstig van weilanden langs de Geul bij Keutenberg.

Zelf vond ik dit jaar één exemplaar te Voerendaal aan den rand van een kalkoven; ze zou binnen een paar dagen door steenen bedekt worden. Daarom achtte ik 't beter ze met een grooten aardkluit naar 'n veiliger plek over te planten.

Wie deze zeer zeldzaam geworden *Orchis* wil vinden, moet op zoek gaan vóór al eer 't gras gemaaid wordt.

Haar bruinroode kleur en haar reuk naar „wantsjes" doen ze heel goed kennen.

Nuth.

A. DE WEVER.

Reeën in Zuid-Limburg.

Volgens een couranten-bericht zouden er, half Maart, in de buurt van Schinveld jonge reeën gezien zijn.

Begin Mei heeft een inwoner van Douver-Genhout een moeder-ree gevangen. Hij heeft, jammer genoeg, het dier geslacht.

„Uit ons Krijtland".

Wie van de leden heeft „Uit ons Krijtland" door E. Heimans, uit de Bibliotheek van 't Genootschap, ter leen ontvangen? DE BIBLIOTHECARIS.

Officieel.

Nieuwe leden Natuur-Hist. Genootschap: Jac. P. THIJSSSE, B'oemendaal; SCHOONBROOD, Hoofd der school Lenculenslr., Cabergerweg, Maastricht.